

НАУКОВА ХРОНІКА

Про XII Всеукраїнський соціолінгвістичний семінар: мова, політика, суспільна думка, пропаганда, ідентичність, національна безпека. Львів, 9 червня 2015 р.

Конференція відбулася на філологічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка. Учасники – науковці з різних університетів України та академічних інституцій. У доповідях, які прозвучали на пленарному засіданні та секціях, розкрито нові напрями аналізу взаємодії мови та суспільства. Див. тематику пленарного засідання: *“Мова як інструмент безпеки “м’якої сили”*” (доктор Лада Рослицька, директор стратегічної комунікації українського інформаційного телеканалу “UkraineToday”); *“Слова мають значення: матеріальні наслідки дискурсів безпеки щодо України”* (доктор Джаап де Вілде, професор міжнародного права і міжнародних відносин університету Гронінгена, Королівство Нідерландів); (Бен Німо, прес-секретар Відділу громадської дипломатії, аналітик НАТО); *“Програма спеціалізації із соціолінгвістики “Політична комунікація”: мета, завдання, очікувані результати”* (проф. Галина Мацюк, кафедра загального мовознавства); *“Об’єктивні та суб’єктивні критерії оцінювання білінгвізму: вплив територіального чинника”* (проф. Світлана Соколова, Інститут української мови НАН України).

Учасники конференції працювали в секціях: *“Розвиток теорії соціолінгвістики. Зв’язок соціолінгвістики з іншими науками”*, *“Політична комунікація: теорія, методи, категорійна база аналізу”*, *“Мова, політика, пропаганда”*, *“Мовна політика і мовна ситуація в Україні: історія та сьогодення”*, *“Соціальна диференція мови”*, *“Соціальні аспекти тексту і комунікації”*. Науковці обговорили питання: методи аналізу в соціолінгвістиці, терміни соціолінгвістики, суспільно-політичний термін, громадянське суспільство як новий учасник політичної комунікації, критерії виокремлення прецедентних імен у текстах промов політичних лідерів, конструювання національної ідентичності, жанри політичної комунікації та ін. Див. тематику доповідей: *“Про потребу дослідження мови пропаганди з перспективи сучасної лінгвістики”* (Романюк Світлана, Варшава); *“Контрпропагандистські стратегії й тактики в дискурсі радянської преси 1941–1945 рр.: мовний і прагматичний виміри”* (Коротич Катерина, Харків), *“Медійні стратегії пропаганди та інформаційного впливу: соціолінгвістичні та психолінгвістичні аспекти”* (Галас Анна, Львів); *“Маніпулятивний дискурс російських ЗМІ про Україну: теорія, методи аналізу”* (Трумко Оксана, Київ), *“Маніпулятивний потенціал мовних засобів у дискурсі ЗМІ”* (Руда Олена, Київ); *“Етномовна самоідентифікація на українсько-російському пограниччі”* (Брага Ірина, Суми); *“Перемикання кодів у спонтанному мовленні київської молоді”* (Цар Іванна, Київ); *“Гендерна диференціація у лексичі сербської мови”* (Девлиш Дарія, Львів); *“Фахова мова права – її різновиди та ознаки”* (Єж Магдалена, Варшава); *“Етнічні упередження: стратегія і техніки агресії”* (Процак Любова, Львів) та ін.

На конференції працювали студентські дискусійні групи, на кожній з яких учасники обговорювали питання, пов’язані із мовою, політикою, ідентичністю, національною безпекою: *“Інформаційна війна та національна безпека”*, *“Теорія і методи вивчення пропаганди”*, *“Теорія і методи аналізу політичного дискурсу”*, *“Тематичні групи “війна”, “влада”, “терорист” у дискурсі українських та російських ЗМІ”* та ін. Наприклад, у

дискусійній групі “Мовна політика пострадянських країн і питання національної безпеки” студенти аналізували питання: 1. Мовна політика і мовна ситуація: міждисциплінарний підхід до аналізу питань. 2. Досвід здійснення мовної політики в пострадянських державах: визначення статусу національних та російської мови в конституціях та в мовних законах. 3. Нові категорії для аналізу: “національна безпека”, “російськомовний співвітчизник”. 4. Міжнародне і національне законодавство про мови в Україні. 5. Мовна політика і мовна ситуація в Україні: динаміка змін за 2013–2015 рр. Які очікування в суспільстві?

Учасники конференції прийняли ухвалу, в якій підкреслили потребу вивчення дисциплін соціолінгвістичного циклу на філологічних факультетах університетах України.

канд. філол. наук, доц. Адріана Чучвара,
аспірантка кафедри загального мовознавства
Мар’яна Салецька

Про Міжнародну соціолінгвістичну конференцію “Соціолінгвістичне знання як засіб формування нової культури безпеки: Україна і світ”. Львів, 15–16 грудня 2016 р.

Конференція відбулася на філологічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка. Учасники: науковці із 5 зарубіжних країн, з 9 університетів і 2-х науково-дослідних установ України (61 доповідач). Закордонні учасники: Марк Леті (Великобританія), д-р Лада Рослицька (Канада), д-р Сюзан Грасман (Швейцарія), д-р Юлія Дзябко (Японія), д-р Світлана Романюк (Польща). Науковці з університетів України, зокрема Львова, Києва, Кропивницького, Сум, Тернополя, Хмельницького, Харкова, Херсона, Миколаєва, а також з Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України та Інституту української мови НАН України. Всього під час конференції прослухано 57 доповідей. Крім секцій науковців, працювали і студентські дискусійні групи, у роботі яких брали участь студенти із філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка та з інших вишів: Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Херсонського державного університету, Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, Хмельницького національного університету, Ужгородського національного університету.

Перше пленарне засідання 15 грудня 2016 р. присвячено розкриттю змін у предметному полі соціолінгвістики, зокрема висвітленню нової проблеми “стратегічна комунікація” в контексті міждисциплінарного підходу. Прозвучали доповіді: “Розбудова системи стратегічних комунікацій в Україні” (Наталія Немилівська, Директор Центру інформації та документації НАТО в Україні, Київ); “Стратегічна комунікація та безпека” (Марк Леті, спеціаліст із стратегічних комунікацій НАТО, Великобританія); “Образ України в західних ЗМІ” (д-р Лада Рослицька, консультант із стратегічних комунікацій DCAF, Канада); “Національна безпека та її інформаційна складова. Контент як інструментарій гібридно-месіанських агресій” (доц. Валерій Король, доц. Григорій Любовець, Лінгвістичний науково-дослідний центр Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка); “Мова і групові ідентичність у дитини” (д-р Сюзан Грасман, Швейцарія).